

Ασφάλεια και Προστασία στο Διαδίκτυο

Χρύσα Μπακρατσά

Α΄ Λυκείου, Λουτρά Αιδηψού
Σχ. Έτος 2018-19

Ενότητα 16.1

Ασφάλεια Υπολογιστικού Συστήματος

Κακόβουλο Λογισμικό

Ονομάζεται το λογισμικό το οποίο εκ προθέσεως διαθέτει τις απαιτούμενες εντολές για να βλάψει ένα υπολογιστικό σύστημα.

Είδη Κακόβουλου Λογισμικού

- ✓ *Ιός (Virus) : Πρόγραμμα που δημιουργεί προβλήματα στον υπολογιστή μας.*
- ✓ *Σκουλήκι (Worm) : Βλαβερό πρόγραμμα που αναπαράγεται δημιουργώντας αντίγραφα του εαυτού του διαμέσου των δικτύων υπολογιστών.*
- ✓ *Δούρειος Ίππος (Trojan Horse) : Κακόβουλο πρόγραμμα μεταμφιεσμένο σε θεμιτό λογισμικό που στην πραγματικότητα δρα παρασκησιακά αναλαμβάνοντας εξ αποστάσεως τον έλεγχο του μολυσμένου υπολογιστή.*
- ✓ *Λογισμικό Κατασκοπείας (Spyware) : Κακόβουλο πρόγραμμα που προσκολλάται κρυφά σε αρχεία. Παρακολουθεί τη διαδικτυακή δραστηριότητα του χρήστη του μολυσμένου υπολογιστή και την αποστέλλει σε τρίτους με σκοπό την αποστολή στοχευμένων διαφημιστικών μηνυμάτων.*

Τρόποι Προστασίας

- ✓ Τακτική ενημέρωση (Update) του λογισμικού του υπολογιστή μας.
- ✓ Ανάλογη ρύθμιση των επιλογών ασφάλειας του φυλλομετρητή (browser).
- ✓ Προσοχή κατά την επίσκεψη σε σελίδες και στο «κατέβασμα» αρχείων.
- ✓ Αποφυγή ανοίγματος συνημμένων αρχείων από μή έμπιστες πηγές.
- ✓ Εγκατάσταση λογισμικού προστασίας από ιούς (antivirus) και τακτική ενημέρωσή του.

Ενότητα 16.2

Θέματα ασφάλειας και προστασίας στο Διαδίκτυο

Ηλεκτρονικές Συναλλαγές

- ✓ Άμεση και γρήγορη εξυπηρέτηση
- ✓ Διευκόλυνση ατόμων με κινητικές δυσκολίες
- ✓ Πιθανή μείωση κόστους αγαθών και σύγκριση των τιμών τους σε διαφορετικά ηλεκτρονικά καταστήματα.

Αξιόπιστοι Ιστότοποι

Οι αξιόπιστοι ιστότοποι χαρακτηρίζονται από τον σαφή προσδιορισμό του φορέα (δημόσιος ή ιδιωτικός, όνομα, στοιχεία επικοινωνίας κ.α.). Παραθέτει αναλυτικές πληροφορίες για τους όρους χρήσης και ασφάλειας σε ιστότοπους επιχειρήσεων: όροι χρήσης, ασφάλεια συναλλαγών, πολιτική απορρήτου, διαδικασία υποβολής παραγγελίας, τρόποι πληρωμής, τρόποι αποστολής και πολιτική επιστροφών. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δωθεί στο πρωτόκολλο ασφαλείας της ιστοσελίδας (SSL) για την ασφάλεια των συναλλαγών μας.

Επιβλαβές Περιεχόμενο

- ✓ Βάσει της νομοθεσίας, παράνομοι θεωρούνται οι ιστότοποι που περιέχουν προτροπές σε παράνομες πράξεις, οικονομικές απάτες, υλικό εκφοβισμού, συκοφαντική δυσφήμιση, παραβίαση προσωπικών δεδομένων και πνευματικής ιδιοκτησίας, υλικό παιδικής πορνογραφίας κ.ά. . Μία λύση για το μπλοκάρισμα του επιβλαβούς περιεχομένου είναι ο γονικός έλεγχος.
- ✓ Στην περίπτωση των ηλεκτρονικών παιχνιδιών, χρησιμοποιείται το Πανευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφόρησης για τα Παιχνίδια (*PEGI Rating System*) το οποίο προσφέρει ετικέτες για τον χαρακτηρισμό της καταλληλότητας των παιχνιδιών με βάση την ηλικία και το περιεχόμενο.

Επιβλαβή ή ανεπιθύμητα μηνύματα e-mail

Κίνδυνοι κατά την λήψη e-mails:

- ✓ Μετάδοση ιών : Συνήθως μέσω συνημμένων αρχείων.
- ✓ Ηλεκτρονικό ψάρεμα (phishing) : Υποκλοπή προσωπικών δεδομένων.
- ✓ Ανεπιθύμητα μηνύματα (spam) : Μαζικές αποστολές διαφημιστικών μηνυμάτων.

Ενότητα 16.3

Πληροφορίες, πνευματικά δικαιώματα και πειρατεία λογισμικού στο Διαδίκτυο

Αξιολόγηση πληροφοριών

Με το διαδίκτυο η πρόσβαση στην πληροφορία έγινε πιο προσιτή. Με την έλευση του Web 2.0 (social media κλπ.) ο χρήστης μπορεί πλέον να μοιραστεί και περιεχόμενο που δημιούργησε ο ίδιος.

Αξιολόγηση Πληροφοριών

- ✓ Διασταυρώνουμε τις πληροφορίες που βρίσκουμε στο Διαδίκτυο και με άλλες πηγές.
- ✓ Αναζητούμε πληροφορίες σε έγκυρους ιστότοπους.
- ✓ Αξιολογούμε την αξιοπιστία των ιστοσελίδων που επισκεπτόμαστε με έλεγχο του συγγραφέα τους, του σκοπού τους, των βιβλιογραφικών παραπομπών, της δημοφιλίας, της ένδειξης ανανέωσης, ακόμα και της ορθογραφίας και αισθητικής τους.

Πνευματικά Δικαιώματα

- ✓ Πνευματική ιδιοκτησία είναι το σύνολο των εξουσιών που δίνει ο νόμος στον ιδιοκτήτη ενός πνευματικού έργου να προστατεύσει, να διαχειριστεί και να αμειφθεί ακόμη από τρίτους, όταν εκείνοι εκμεταλλεύονται την πνευματική του περιουσία.
- ✓ Στο διαδίκτυο το ψηφιακό υλικό που αναρτάται, προστατεύεται εξ ίσου από την νομοθεσία.
- ✓ Η διακίνηση παράνομων αντιγράφων έργων πνευματική ιδιοκτησίας στο διαδίκτυο τιμωρείται.

Πειρατεία Λογισμικού

Είναι η παράνομη αντιγραφή, διακίνηση και χρήση προγραμμάτων χωρίς την άδεια του δημιουργού τους.

Μέσα διαίτησης παράνομου λογισμικού

- ✓ Ιστότοποι
- ✓ Ομότιμα δίκτυα διαμοιρασμού αρχείων (peer to peer)

Ενότητα 16.4

Ιδιωτικότητα και προσωπικά δεδομένα στο Διαδίκτυο

Προσωπικά δεδομένα

- ✓ Η προστασία της ιδιοτικότητας αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και ρυθμίζεται από σχετική νομοθεσία.
- ✓ Ως προσωπικά δεδομένα μπορούμε να ορίσουμε τις πληροφορίες που μας χαρακτηρίζουν.

Προσωπικά Δεδομένα

Δραστηριότητες που αντλούν προσωπικά δεδομένα

- ✓ Εγγραφή σε ένα διαδικτυακό κατάστημα.
- ✓ Εγγραφή σε ένα ηλεκτρονικό παιχνίδι.
- ✓ Δημιουργία προφίλ σε ένα κοινωνικό δίκτυο.
- ✓ Συμμετοχή σε κάποιο διαγωνισμό.

Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

Τρόποι Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

- ✓ Προσοχή κατά την δημοσίευση ευαίσθητων πληροφοριών μας.
- ✓ Αποφυγή εγγραφής σε αμφιβόλου σκοπού σελίδες.
- ✓ Χρήση ψευδωνύμου σε chat rooms.

Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

- ✓ Επιλογή «δυνατών» κωδικών πρόσβασης.
- ✓ Εγκατάσταση λογισμικού ασφαλείας στον υπολογιστή μας.